

„HA VAN TÍZ PERCEM A TEA MELLETT, AKKOR ELŐVESZEK EGY KIS SZÓKRATÉSZT”

Interjú Keszei Ernővel

Az interjú ötlete az ELTE Állásbörze fogadásán vetődött fel bennem – akkor a szendvicsek és a borok mellett kezdtünk el beszélgetni, és csendben tudatosult bennem, hogy sokat kell még tanulnom. Szakértőnek bizonyult a borok, az idegen nyelvek, a főzés, az irodalom és persze a kémia területén is.

Most az irodája a szintér, már a diktafonom összeszerelése közben beszédbe elegyedünk. Nem szereti a hangminőségét, mondja. „Miközben a tajvani Nobel-díjossal csináltam az interjút, mindent értettem. Ellenben mikor lehallgattam, akkor már nem.” Maradék írói önbizalmam már a beszélgetés elején megcsappan: Keszei Ernő tanár úr a felsoroltak mellett az újságíráshoz is ért.

– **Tehát újságírói vénája is van...**

– Készítettem két interjút két Nobel-díjossal (a Természet Világába), és van egy filmkritikám. Végül is írni kell, még ha tudományról is szólnak azok. Meg tankönyvet is kell írni – az meg már majdnem újságírás.

– **A múltkori beszélgetésünket annál a diplománál hagyunk abba – mutatok a falon függő oklevélre. Mit kell róla tudni?**

– Az a Villányi Borlovagrend tiszteletbeli tagságáról szól.

– **És hogyan lehet kiérdemelni?**

– Szerintem azt a legnehezebb kiérdemelni a magyar borlovagrendek közül, mert oda tömörülnek az emberek. 60 igazi tagja van, akik mind helyi bortermelők. És ezen kívül van 1000 fő körüli tiszteletbeli tagja.

– **Tehát nem csak élvezője, hanem szakértője is a boroknak, mondhatjuk.**

– Az túlzás... Inkább amatőr szakértő vagyok, mert sommelier tanfolyamot sem végeztem még. De ha az ember elvégzi a vegyész szakot, akkor ott ízokról, szagokról, mennyiségekről abszolút kiművelődik. Mindent értek, amiről beszélnek a borkóstolás közben. Valamint gyerekkoromban már az apám is termelt 100 liter körüli bort évenként. A kettő összeérve aztán biztosítja, hogy kedvelem a jó borokat.

– **Jó kémikusként akkor bizonyára a főzéshez is ért.**

– Ahhoz muszáj érteni. Szerintem minden kollégám főz. Aktívan.

– **Ha továbbhaladunk a falak mentén, látok itt egy latin kiírást is...**

– Igen, az történetesen az 1635-ös alapítólevél. Pázmány Péter kardinális alapítólevele.

– **Ez az ELTE 375. Jubileumi Éve kapcsán igen stílszerű. Amiatt lett kifüggesztve?**

– Nem, ez régóta ott van már. Ahogy látja, már sárgul a papírja. Amikor beköltöztem ide tanszékvezetőként, még akkor kiakasztottam egy Pázmány Péter képet, meg ezt az alapítólevelet a falra, hogy ezek kérik számon rajtam, mihez kell igazodni. Az 1635-ös alapítás alapelveihez. Azok azóta sem változtak.

– **Ön mióta van itt az ELTE-n?**

– 1968-ban vettem fel, aztán egy évig katona voltam, majd '69-től '75-ig hallgató, és utána rögtön az ELTE-n maradtam. Tanársegéd lettem, adjunktus stb.

– **Mindig is a kémikusi pályára készült? Ilyen széles érdeklődési körrel – olvastam, hány nyelven beszél, kritikákat ír...**

A kép forrása: keszei.chem.elte.hu

– ...meg ott vannak a Weöres Sándor elemzéseim...

– *...meg a Weöres Sándor elemzések... Szóval bölcsész-ként egy igen szép karriert futtatott volna be.*

– Irodalomtörténész barátram szerint egy filológus veszett el bennem. De én nagyon jól érzem magam kémikusként is. Azért általános iskolában sok minden tetszett. Többek között a kémia is. Mindig lenyűgözött az a nagyon egyszerű, világos és átlátható szigorú mennyiségi összefüggés, amit sztöchiometriának hívnak. Mindig 2 mol hidrogén reagál 1 mol oxigénnel és egy mol víz keletkezik. Ez nagyon tetszett nekem. Meg persze kísérletezni! Anyám szomorúságára olykor a konyhai tűzhelyen... De az érdeklődésem nyitott volt, még gimnáziumban is, csak ott az történt, hogy a kémia tanárom 3 hónap után azt mondta, hogy nem kell órára járnom, ellenben a szertárba és a könyvtárba akkor megyek, amikor akarok, kapok hozzá kulcsot. Más nem tudta felülmúlni ezt az ajánlatot. De eljártam a bölcsészkarra is egyébként, elvégeztem a skandináv szak felét. Valamint jártam a jogi karra logikát hallgatni, illetve kijártam két félév filmesztétikát Bíró Yvette-nél, aki most a Sorbonne-on tanítja ugyanezt.

– *A tanári pályára mennyire készült tudatosan?*

– Már gimnazista koromban is korrepetáltam embereket és egyetemista koromban

is voltak tanítványaim. Mindig is szerettem tanítani, nem volt kérdéses, hogy az egyetemen is ezt fogom csinálni.

– *Töltött időt külföldön is, mégpedig Kanadában, ha jól tudom.*

– Kétszer két évig voltam Kanadában, valamint 3 éven keresztül évi egy hónapot Los Angelesben töltöttem, a University of California-n. De voltam például a moszkvai egyetemen is, a kommunista időkben, egy hónapot. Én egyébként országhoz kötött ember vagyok. Ragaszkodó természetű az országhoz és az egyetemhez is.

– *Nevezetesen hány nyelvet is beszél?*

– Azt szoktam mondani, hogy olvasni németül, beszélni franciául tudok a legjobban, mert négy évig francia közegben voltam. Kanadában franciául adóztam például. Bár én megfordítottam az ottani hivatali szlogent: „Angol vagy francia, Ön választhat!“. Én a hivatalnoknak mondtam ugyanezt. Angolul meg írni tudok a legjobban, mert szerintem életemben többet írtam angolul, mint magyarul. Ezekon kívül oroszul még egészen jól értettem, illetve szépirodalmat olvastam is, és mai napig szívesen elolvasok egy-egy részletet, ha eszembe jut. Tanultam svédül, egy kicsit latinul, egy kicsit görögül, egy kicsit szanszkritul.

– *Ez utóbbihoz ennek a jelnek köze is van, ami a szekrényen, illetve a képernyővédőjén is látható.*

– Igen ez az „om” jel (hindu szimbólum; a „szent szótag” – a szerk.). A képernyővédőnek pedig ún. imamalom funkciója van. Ez ahhoz hasonlít, mint ha megforgatnék egy imamalomot...

– *A XXI. századi imamalom... Ez a kötődés honnan jött?*

– Jógáról kezdtem el olvasgatni, aztán rájöttem, hogy az a megközelítés, amely szerint ez csak valamiféle testgyakorlás lenne, elég durva és leegyszerűsítő. Az egy életmód, egy filozófia, egy spirituális állapot. Aztán elkezdtem olvasni az igazi jóga irodalmat és észrevettem, hogy a fordítások nagyon különböznek egymástól, úgyhogy legalább olvasás szintjén tudni kéne, ha valamit meg akarok nézni eredetiben. Kanadában aztán volt elég időm és tanultam egy kis szanszkritot.

– *Az irodája elég beszédes. Kiolvasható belőle az ELTE-hez való kötődés, a borlovagrendi tagság, itt van az „om” jel, ez a rengeteg könyv... Gondolom, nem csupa kémia könyv...*

– Ha jól megnézi, megtalálja itt a Koránt, a katolikus egyház történetét, talál itt Talmudot is, de vannak ógörög szövegek is, ha unatkoznék. Ha van tíz percem a tea mellett, akkor előveszek egy kis Szókratészt.

Tóth Anett
ELTE Karrierközpont